

Budgetfordelingsmodel

Bispebjerg-Brønshøj Provsti

Januar 2016

Indledning

Bispebjerg-Brønshøj Provstis budgetfordelingsmodel

Den budgetfordelingsmodel, der omtales er udviklet af en analysegruppe nedsat af Bispebjerg-Brønshøj Provstiudvalg og vedtaget af Bispebjerg-Brønshøj Provstiudvalg den 6. januar 2016. Læg dog mærke til, at Provstiudvalget i forbindelse med udarbejdning af budgettet for 2018 foretog nogle justeringer, som fremgår af tillægget bagest i rapporten.

Analysegruppen har ved udviklingen af den endelige budgetfordelingsmodel fundet inspiration i Varde Provstis budgetfordelingsmodel af oktober 2010, der er udviklet af Professionshøjskolen Metropol i 2010, men analysegruppen har tilpasset Vardemodellen til Bispebjerg-Brønshøj Provsti ved at regulere på procentfordelingen på de forskellige formål, som det vil fremgå nedenfor, jf. bilag 1 og 10 Budgetfordelingsmodel for Varde Provsti oktober 2010 og Bispebjerg-Brønshøj Modellen af 2016.

Baggrunden for analysegruppens arbejde og den endelig vedtagne budgetfordelingsmodel var, at de hidtidige kriterier for fordeling af ligningsmidler ikke længere var kendte af nogle. Opfordringen til at revidere fordelingskriterierne havde lydt ved flere forskellige lejligheder igennem de seneste år og kom til udtryk igen på budgetsamrådet i 2014. På baggrund heraf bad provsten Provstiudvalget om 1) enten at lukke emnet, eller 2) at tage fat på analysen. Derfor blev det på Provstiudvalgets møde den 3. september 2014 besluttet at nedsætte en analysegruppe, som skulle fremkomme med en budgetfordelingsmodel for fordeling af ligningsmidler, som var baseret på kendte, gennemskuelige og så vidt muligt objektive og retfærdige kriterier, jf. bilag 5 side 1-4.

Hvert menighedsråd blev ved skrivelse af 23. september 2014 opfordret til at tage stilling til et sådant analysearbejde samt at stille med et medlem til analysegruppen, jf. bilag 2.

Menighedsrådene er følgende:

- Ansgar
- Bellahøj-Utterslev
- Brønshøj
- Emdrup
- Grundtvigs (Bispebjerg)
- Husum
- Husumvold
- Kapernaum-Tagensbo
- Tingbjerg

På baggrund af overvejende positive tilkendegivelser fra menighedsrådene og Provstiudvalgets medlemmer besluttede Provstiudvalget at nedsætte en analysegruppe, jf. bilag 5 side 8. Følgende menighedsråd meddelte, at de ønskede at deltage i analysegruppens arbejde enten pr. brev eller telefonisk:

- Ansgarkirken ved kasserer Claes Krefeldt
- Bellahøj-Utterslev ved kirkeværge Anders Holm
- Brønshøj ved sognepræst Peter Nejsum
- Grundtvigs Kirke ved formand Karen-Marie Olesen
- Husum ved menighedsrådsmedlem Tina Stahl

Se bilag 3 skrivelse og mail af 29. september 2014 og 28. oktober 2014.

Ansgarkirkens medlem mødte aldrig op, og Husum kirkes medlem deltog kun i et halvt møde, så analysegruppen har reelt bestået af formand Karen Marie Olesen, sognepræst Peter Nejsum, kirkeværge Anders Holm samt provst Johanne Haastrup som sekretær for analysegruppen.

Analysegruppen har holdt møder på følgende dage 27. april 2015, 16. juni 2016 (hvor provst fra Lejre Provsti Lars Munk deltog og forelagde Lejre Modellen), 17. august 2015 og 27. oktober 2015, jf. bilag 4 mailkorrespondance.

Analysegruppens nedsættelse, arbejde og overvejelser har været forelagt Provstiudvalget 3. september 2014, 5. november 2014, 24. juni 2015, 10. november 2015, 2. december 2015, 6. januar 2016, 2. marts 2016, 6. april 2016, 11. maj 2016, 1. juni 2016 og 22. juni 2016. Til at begynde med blev modellerne holdt bag lukkede døre, men på mødet 6. januar 2016 besluttede provstiudvalget, at man var klar til at tage modellen i brug til budget 2017. Den 2. marts 2016 præsenterede analysegruppen det første udkast og det blev bestemt, at modellen skulle gælde for budget 2017. Den 27. april 2016 blev der afholdt et orienteringsmøde for hele Provstiet, hvor modellen og dens kriterier blev gennemgået, jf. bilag 5.

Analysegruppens kommissorium og arbejdsplan:

Analysegruppens kommissorium og arbejdsplan vedrørende fordeling af ligningsmidler til drift af Bispebjerg-Brønshøj Provsti, der blev vedtaget på analysegruppens første møde den 16. juni 2015, var som følger:

1. Fastsættelse af kriterier for fordeling af ligningsmidler til drift, så at fordelingen blev mere transparent og retfærdig. Bevilling til driftsplan ville i første omgang fortsætte urørt, ligesom bevilling til anlæg, som hidtil ville ske ud fra provstiudvalgets skøn baseret på menighedsrådenes synslistes.
2. Analysegruppens sekretariat har bestået af provst Johanne Haastrup og provstisekretær Eva Fryklund, der med udgangspunkt i Lejremodellens kriterier ville komme med et første udkast til kriterier for Bispebjerg-Brønshøj Provsti samt udregne fordelingen af ligningsmidler ud fra denne model. Sekretariatet ville i dette arbejde orientere analysegruppen om andre kendte modellers kriterier.
3. Den første udregning ville kun være tilgængelig for analysegruppen, idet denne alene skulle bruges som et arbejdsredskab i forbindelse med at finde frem til de endelige kriterier for fordeling af ligningsmidler. Sekretariatet ville også undervejs i dette arbejde orientere analysegruppen om arbejdet for også på den måde at kunne sparre med resten af analysegruppen i forhold til udarbejdelse af kriterier.
4. Når sekretariatet i samarbejde med resten af analysegruppen var kommet frem til brugbare kriterier, ville disse kriterier blive forelagt Provstiudvalget, Formandsgruppen og eventuelt Budgetsamrådet. Der ville fortsat være mulighed for at justere og eventuelt fremkomme med nye kriterier.

5. Provstiudvalget ville herefter skulle vedtage, om man ville gå over til den nye fordelingsnøgle, og om man skulle følge Lejremodellen i forhold til at garantere, at ingen ville gå ned i bevilling, men altså muligvis ikke ville blive fremskrevet, indtil bevillingen svarede til den nye fordelingsnøgles bevilling.
6. Såfremt Provstiudvalget vedtog at gå over til den nye fordelingsnøgle, skulle der meldes ud til alle menighedsråd. Målet var at kunne melde ud i januar 2016, således at den nye model kunne tages i brug i budget 2017.
7. Selv efter vedtagelse af og udregning i forhold til den nye fordelingsnøgle og de nye kriterier skulle provstiudvalget have mulighed for at kunne dispensere for en kirkes særlige forhold.

Det blev hurtigt klart for analysegruppen, at Lejremodellen ikke kunne finde anvendelse i Bispebjerg-Brønshøj Provsti, idet Lejremodellen var baseret på landsogne. Man fandt imidlertid, at overgangen fra gamle til nye bevillingsstørrelser, som i Lejre -modellen, skulle ske lempeligt og som udgangspunkt ved at fastfryse og ikke fremskrive den tidligere bevilling frem for at beskære de kirker, der ligger højt, indtil den i den besluttede og vedtagne model angivne fordeling var opnået, jf. bilag 6 - Lejremodellen.

På baggrund af kommissoriet besluttede analysegruppen at se på andre budgetmodeller herunder Kerteminde, Fredericia og Vardemodellen. Efter en gennemgang af de anførte budgetmodeller valgte analysegruppen at arbejde videre med Vardemodellen som udgangspunkt, dog tilpasset Bispebjerg-Brønshøj Provsti ved regulering på procentfordelingen på de forskellige formål, idet såvel Kerteminde- og Fredericiamodellerne i højere grad var baseret på provstens/provstiudvalgets skøn.

Derudover blev det besluttet, at driftsplanen udgik og blev erstattet med formål 2's optælling af m², samt at man i en overgangsfase stadig støtter sig til Tage Sørensens opgørelse (baseret på arkitekt-udarbejdede driftsplaner for hver enkelt kirke) over, hvad der hører under vedligeholdelse, og hvad der kan søges anlægsbevilling til, jf. bilag 7 og 8.

Bispebjerg-Brønshøj Budgetfordelingsmodel:

I Bispebjerg-Brønshøj budgetfordelingsmodel er følgende præmisser lagt til grund:

- Modellens udregninger er baseret på det vedtagne budget 2016.
- Modellens udregninger er baseret på Stiftets statistiskema (udfyldt af kirkernes kordegne) for 2014, siden ændret til tallene for 2015.
- Modellens udregninger er baseret på BBR-meddelelsernes m², dog at der for så vidt angår Bellahøj, Brønshøj, Husum, Tingbjerg er indregnet de nye m² tal grundet inddragelse af yderligere m² (for Tingbergs vedkommende den tidligere embedsbolig, som inddraget til Diakonien Hus) og til- og nybygning i 2016 og 2017 (for de øvrige vedkommende). For så vidt angår Kapernaum og Tagensbo er der foretaget nye opmålinger af Provstiets arkitekt. Det er planen, at der skal ske opmålinger i 2016 af alle kirker af Provstiets arkitekt.
- For så vidt angår Grundtvigs Kirkes m³ i forhold til drift overvejede man i første omgang at tage højde herfor ved fra faktiske udgifter til el og varme at sammenligne en standardkirke med Grundtvigs Kirke, for at se, hvor forholdsmæssigt meget større udgifter Grundtvigs Kirke har til el og varme og gange op med forholdstal. Da man siden hen valgte at medregne m² for kælder for alle kirker opnåede Grundtvigs Kirke et så stort m², at man mente at kirken alligevel var dækket ind uden at gange med forholdstal.
- I første omgang overvejede man også at tage højde for Brønshøj Kirkes alder og fredning i forhold til almindelig vedligehold. Men de udgifter, som Brønshøj Kirke har på den baggrund, mener analysegruppen er tilgodeset i bevillinger til anlæg.
- Konfirmationshold tæller antal hold x 24 (undervisningsgange)

- Minikonfirmationer tæller antal hold x 8 (undervisningsgange)
- Plejehjemstjenester og andagter tæller ½, da der ikke i samme omfang er personale til disse tjenester, og da plejehjemstjenesten ikke foregår i kirkens bygninger
- Vielser/velsignelser tæller 1
- Bisættelser/begravelser tæller 1
- Højmesser tæller 1
- Andre gudstjenester tæller 1
- Der ud over er der taget højde for antal deltagere til f.eks. højmesser og bisættelser, idet det med mange deltagere i disse tilfælde kan kræve dobbelt op med kirketjenere. Dette skete i første omgang ved at tælle dåb (som ofte betyder flere deltagere i en gudstjeneste) med 1/5. Men dette blev ændret til, at der ganges med en fordelingsnøgle, som anført i de pågældende bilag vedrørende både formål 2 og formål 3.

Fordelingsnøglen er lavet ud fra opgørelsen af antal deltagere i statistik 2014 og siden 2015 (dette fremgår ud fra hver kirkes statistik og den samlede opgørelse) Det fremgår her, at kirkerne i provstiet fordeler sig i tre grupper. Analysegruppen har valgt en brøk, der hedder antallet af handlinger x 1 for den gruppe med lavest antal deltagere, antallet af handlinger x 1,1 for midtergruppen, og antallet af handlinger x 1,2 for gruppen med flest antal deltager, jf. bilag 9 og 10.

De 7 formål svarer til formålskontiene i Kirkeministeriets budgetsystem:

1. Det samlede ligningsbeløb
2. Kirkebygning og sognegård
3. Kirkelige aktiviteter
4. Kirkegårde
5. Præsteboliger
6. Administration
7. Finansielle poster

Formål 1.

Det samlede ligningsbeløb til drift for den pågældende kirkekasse.

Formål 2, Kirkebygning og sognegård:

Beløb baseret på areal: 75% af den samlede bevilling til formål 2 i provstiet i 2016 fordelt efter m2 ifølge BBR meddelelsen for kirken og eventuelt stilstødende lokaler, kælder og sognegård.

Beløb baseret på antal gudstjenester, kirkelige handlinger, konfirmander og minikonfirmander: 25 % af den samlede bevilling til formål 2 i provstiet i 2016 fordelt efter oplysninger fra stiftets statistikskema fra 2014, jf. bilag 9 og 10.

Det bemærkes at der i relation til Bellahøj, Brønshøj, Husum, Kapernaum, Tagensbo og Tingbjerg er indregnet m², der ikke fremgår af BBR-meddelelsen, idet Bellahøj Brønshøj, Husum, og Tingbjerg kirker har bygget i 2016 og derfor har fået indregnet det forøgede m² tal i modellen ligesom der er foretaget nye opmålinger af Kapernaum og Tagensbo.

Der ud over er der taget højde for antal deltagere til f.eks. højmesser og bisættelser, idet det med mange deltagere i disse tilfælde kan kræve dobbelt op med kirketjenere. Den almindelige ekstra fysiske og psykiske belastning ved stor søgning og handlinger med mange deltagere er efter analysegruppens mening tilgodeset ved, at antallet af handlinger tæller som en faktor i opgørelsen af bevilling til både formål 2 og formål 3.

Ved modellen er det blevet imødeset at antallet af deltagere skal have vægt i udregningen af bevilling. Det er gjort ud fra opgørelsen af antal deltagere i statistik 2014 og 2015 (dette fremgår ud fra hver kirkes statistik og den samlede opgørelse) Det fremgår her, at kirkerne i provstiet fordeler sig naturligt i tre grupper. Analysegruppen har valgt en brøk, der hedder antallet af handlinger x 1 for den gruppe med lavest antal deltagere, antallet af handlinger x 1,1 for midtergruppen, og antallet af handlinger x 1,2 for gruppen med flest antal deltager, jf. Bilag 9 og 10.

I Vardemodellen: **40 %** baseret på grundareal, og **60 %** baseret på antal gudstjenester og kirkelige handlinger, jf. bilag 1.

Formål 3, kirkelige aktiviteter:

Beløb baseret på aktiviteter ud over de obligatoriske (de aktiviteter, man kan lave): 30% af den samlede bevilling til formål 3 i provstiet i 2016 fordelt efter oplysninger fra stiftets statistiskema fra 2014. Dette er begrundet i en vurdering af, at man i København er nødt til at nå mennesker med andet end de traditionelle og lovfæstede tilbud – og altså samtidig en påskønnelse af, når kirkerne har disse alternative tilbud.

Beløb baseret på obligatoriske aktiviteter (de aktiviteter, man skal lave), nemlig gudstjenester, kirkelige handlinger, konfirmander og minikonfirmander: 70 % af den samlede bevilling til formål 3 i provstiet i 2016 fordelt efter oplysninger fra stiftets statistiskema 2014, jf. bilag 9 og 10.

I november 2015 sendte man en forespørgsel ud til menighedsrådene, idet man i analysegruppen overvejede yderligere at afdække belastnings graden af personale for eks. med hensyn til mødeaktivitet, men grundet en meget uensartet optælling enedes man om at fortsætte med kun at bruge optælling af aktiviteter på stiftets statistiskema.

I Vardemodellen: **30 %** baseret på antal folkekirkemedlemmer i sognet, og **70 %** baseret på antal gudstjenester, kirkelige handlinger, konfirmander og minikonfirmander, jf. bilag 1.

Formål 4, Kirkegårde:

Modellen vedrører ikke dette punkt, idet der kun er kommunale kirkegårde i provstiet.

Formål 5, Præsteboliger:

De budgetterede udgifter til præsteboliger i 2016 (ligesom i Vardemodellen: De reelt budgetterede udgifter), jf. bilag 9 og 10, jf. bilag 1. På sigt skal det overvejes om man kan erstatte Menighedsrådenes kontering her.

Formål 6, Administration:

Grundbeløb pr. menighedsråd: 50% af den samlede bevilling til formål 6 i Provstiet i 2016 fordelt ligeligt til alle 9 menighedsråd – dog gange 1 ½ Kapernaum–Tagensbos vedkommende, som har to Kirkekontorer. På baggrund af at der er nogle grundudgifter forbundet med at have en enhed/kirke/menighedsråd.

Beløb baseret på antal indbyggere: 50 % af den samlede bevilling til formål 6 i provstiet i 2016 fordelt efter oplysninger fra stiftets statistiskema fra 2014. jf. bilag 9 og 10.

I stedet for Vardemodellen: **25 %** som grundbeløb pr. menighedsråd, og **75 %** baseret på antal indbyggere i sognet, jf. bilag 1.

Formål 7, Finansielle poster:

Finansielle poster er kun lidt berørt, idet det spiller en begrænset rolle i det samlede budget.

Processen efter udmelding af driftsrammen ifølge den nye budgetfordelingsmodel:

- Budgetrammen er meldt ud til alle menighedsråd 15. april 2016. Dem, der får mere end tidligere, får næsten hele beløbet allerede i 2017. Dem, der beskæres, vil blive beskåret over 8 år.
- Den 27. april 2016 orienteringsmøde i Provstiet.
- Indsigelser fremkommet på dette møde og på møde med berørte menighedsråd er siden delvis blevet indarbejdet i modellen.
- I første omgang aftaltes det, at man først efter 4 år skulle evaluere modellen og såfremt den fortsattes, justere for nye statistiktal. Siden er man blevet klar over, at der i den første tid skal justeres for nye opmålinger af kirkerne og for vægtning af gudstjenester, samt kriterier for optælling
- Teknisk budgetsamråd 3. maj 2016 kl.13.30–15.00 på provstikontoret for regnskabsførere og kasserere, hvor kontering og andet i forbindelse med implementeringen af den nye budgetfordelingsmodel drøftedes.
- De ændrede bevillings konsekvenser for budget 2017 er drøftet i menighedsrådene.
- Provstiet har tilbudt møde med de menighedsråd, der skal foretage størst ændringer i budgettet.
- Offentligt budgetsamrådsmøde 1. juni 2016 kl.19.00-21.00.
- Elektronisk indlæsning af 1. budgetbidrag senest 15. juni 2016.
- Anlægsbevillinger vedtaget på Budgetudvalgets møde den 24. august 2016 er meddelt til menighedsrådene
- Provstiudvalget behandler menighedsrådenes endelige budget for 2017 på møde den 2. oktober 2016
- Menighedsrådene mødes for eventuelt at ændre budgetterne i forhold til Provstiudvalgets udmelding efter møde 2. oktober 2016
- Det godkendte budget indlæses elektronisk senest 1. november 2016, jf. bilag 10 Budgetudvalget.

Tillæg pr. 27.04.17:

Selvom provstiudvalget vedtog, at bevillingen til de forskellige kirker/menighedsråd skulle fastfryses 3-4 år (for at sikre arbejdsro i kirkerne), viste 2017 sig alligevel at blive et prøveår. Analysegruppen var nødt til at arbejde videre med de indsigelser til modellen, som fremkom på de forskellige orienteringsmøder i provstiet og på møder med enkelte menighedsråd. Analysegruppen forelagde sine forslag til ændringer af udregningskriterierne for provstiudvalget på mødet 5. april. På baggrund af disse vedtog provstiudvalget flg.:

- at tallene fra de nye opmålinger af kirkerne, foretaget af provstiarkitekten, skulle anvendes – herunder en vægtning af m2 i 4 kategorier på 75% for de m2, der falder inden for kategori 1, 20% for kategori 2, 0% for kategori 3 og 5% for kategori 4 (se bilag 11)
- at statistiktallene for 'skal'- og 'kan'-ting og for antal deltagere skulle beregnes ud fra et gennemsnit for 2014, 2015 og 2016. (Dog vedtog provstiudvalget, at for Bellahøj-Utterslevs vedkommende skulle tallene for 2015 tælle to gange, da kirken havde været genhuset i hele 2016 pga. ombygning.)
- at der i modellen ikke skulle opereres med Finansielle poster
- at der i modellen ikke skulle bevilges til embedsboliger på baggrund af det konterede beløb på formålet, men at der i stedet skulle gives et fast beløb på kr. 50.000,- pr. embedsbolig til almindelig drift og mindre vedligeholdelsesarbejder.
- at den nuværende udregnings tal skulle fastfryses i de næste 4 år, hvorpå der igen skal udregnes på baggrund af m2 (som sandsynligvis ikke er ændret for de flestes vedkommende) og på baggrund af statistiktal for de seneste tre år.
- at de kirker, der skal beskæres i bevillingen, bliver beskåret med en fjerdedel i en periode på 4 år.
- at de kirker, der skal have en øget bevilling, får tildelt ca. 61% af beløbet i 2018, og resten i 2019.

Tillæg pr. 22.06.17:

Forberedelser til budget 2022:

Når man i foråret 2021 begynder at lægge budget for 2022, bør man forinden have afklaret flg.:

- Hvor lang tid skal grundtallene i budgettet fastfryses denne gang? Har det været fair og brugbart med 4 år?
- Den procentvise fordeling af den samlede bevilling på formål er taget fra den faktuelle fordeling i budget 2016. Ønsker man i Provstiudvalget at prioritere f.eks. formål 3 fremfor formål 2? Eller er det urealistisk så længe, at Menighedsrådene i budgetlægningen alligevel selv må bestemme fordelingen af deres bevilling inden for formålene?
- Den samlede sum for hvert formål, som bruges i formlerne til udregning af bevilling til hvert enkelt menighedsråd, er taget fra budget 2016. Skal dette tal stadig bruges (dog naturligvis fremskrevet med den pågældende procent, som det samlede budget fremskrives med)? Eller skal der være nyt 'index-tal' taget fra budget 2018?
- Statistik-tal skal indskrives i modellen hvert forår for at afklare evt. spørgsmål. Men skal der opereres med et gennemsnit af statistiktal fra 2017, 2018, 2019 og 2020 i budget 2022?
- Den aktuelle vægtning af kirkelige handlinger (f.eks. plejehjemsgudstjenester) og af deltagere (at der ganges med forholdstal) skal tages op til overvejelse.

- Den aktuelle vægtning inden for hvert formål (f.eks. 30% til 'kan'-ting og 70% til 'skal'-ting) skal overvejes.
- m2 skal evt. opdateres og kategorisering skal overvejes.

Bilag:

1. Budgetfordelingsmodel for Varde Provsti oktober 2010
2. Skrivelse af 23. september 2014 fra formand for Bispebjerg-Brønshøj Provstiudvalg Birgit Jensen og provst Johanne Haastrup.
3. Menighedsrådenes svar ved skrivelse og mail af 29. september 2014 og 28. oktober 2014.
4. Referater og mailkorrespondance af analysegruppens møder af 16. juni 2015, 2. juli 2015, 30. juli 2015, 23. august 2015, 25. august 2015, 21. oktober 2015, 4. november 2015, 3. december 2015, 9. februar 2016.
5. Referat af Provstiudvalgets møder vedrørende analysegruppens nedsættelse, arbejde og overvejelser af 3. september 2014, 5. november 2014, 24. juni 2015, 10. november 2015, 2. december 2015, 6. januar 2016, 2. marts 2016, 6. april 2016, 11. maj 2016, 1. juni 2016 og 22. juni 2016, jf. bilag 5.
6. Lejremodellen 2016.
7. Tage Sørensens oversigt over, hvad der hører til vedligeholdelse, og som der derfor ikke kan søges anlægsbevillinger til, dateret 12. januar 2011.
8. BBR-meddelelser fra Ansgarkirken, Bellahøj Kirke, Brønshøj Kirke, Emdrup Kirke, Grundtvigs Kirke, Husum Kirke, Husumvold Kirke, Kapernaumskirken, Tagensbo Kirke, Tingbjerg Kirke samt opmålinger af Kapernaum og Tagensbo af 30. maj 2016, 3. december 2015, 18. juni 2015, 2. februar 2016, 9. oktober 2017, 28. december 2015, 8. december 2016, 27. september 2011.
9. Beslutningsgrundlag - Bispebjerg-Brønshøj Modellen.
10. Bispebjerg-Brønshøj Modellen af 2016 – fordeling af ligningsmidler efter kendte og vedtagne kriterier.

Tillæg pr. 27.04.17

11. Opmåling af kirkerne foretaget af Provstiarkitekten, samt kategorisering.
12. Den endelige budgetfordelingsmodel for 2018.
13. Oversigt over bevilling for de næste 4 år.